



*Magyar Könyvvizsgálói Kamara*

# KÖNYVVIZSGÁLÓK LAPJA

A MAGYAR KÖNYVVIZSGÁLÓI KAMARA HIVATALOS LAPJA

2. évfolyam • 3. szám • 2013. MÁRCIUS

**A Szakértői bizottság feladatai 2013. évben**

**Hegedűs Mihály:  
Az államháztartás számviteli  
rendszerének szemléletváltásai**

**Tájékoztató az államháztartás  
szervezetei könyvvizsgálatának  
helyzetéről**

# ELŐSZÓ



Napjainkban az államháztartás átalakulásának mozgalmas időszakát éljük. A változásokat megalapozó jogszabályok 2011-től kezdve megszülettek, a feladat- és intézményi struktúra átrendeződése gyakorlatilag lezajlott. Az új jogszabályokba a helyi önkormányzatokra vonatkozó könyvvizsgálati kötelezettség sajnos nem került be, bár az államháztartás rendszerének egyes szegmenseiben (a nagyobb egészségügyi szolgáltatóknál, az

EU-s támogatásokkal kapcsolatban) megmaradt.

Úgy gondoljuk, hogy az eddigiek során felhalmozódott tapasztalatok, ismeretek és az elért eredmények alapján a könyvvizsgálók (auditoroként, tanácsadóként, külső vagy belső ellenőrzések közreműködőiként) továbbra is hozzájárulhatnak az önkormányzatok – s általában az államháztartás szervezetei – gazdálkodásának, számviteli munkájának, elszámolásának szabályszerűségéhez, vagyónának számbavételéhez, belső kontrolljaik fejlesztéséhez, költségvetési beszámolóik megalapozottságához.

Az előbbieket tükrében – a helyzet értelmezésétől függően hol halványodó, hol erősödő – reménysugarat nyújt az Európai Unió szakmai körökben sokat emlegetett és idézett 85/2011. számú irányelve, mely szerint „az állami számviteli rendszerekben belső ellenőrzést és független könyvvizsgálatot kell végezni”.

Az államháztartás területén ellátandó könyvvizsgálói feladatok egységes szemléletű és színvonalú teljesítését továbbra is segítheti az a szakmai támogatás, amelyet ebben a Kamara (a költségvetési minősítés rendszerén keresztül, tagozati, bizottsági munkával, módszertannal, minőségbiztosítással) eddig is nyújtott. Ennek jegyében tartalmazza a lap az államháztartás könyvvizsgálatának helyzetéről az Elnökség számára készült előterjesztés anyagát, amely az 5–6. oldalakon található.

Az államháztartás számvitelének új szabályai generálisan 2014 januárjától lépnek hatályba, ezért a 2013-as esztendő ilyen szempontból a „ráhangolódás éve” lesz. Ehhez fűz polémikus – így akár vitára is készítő – gondolatokat a 13–16. oldalakon olvasható írás, amely egyben közös felkészülésünk rajtjelének is tekinthető.

*Dr. Printz János*  
a Költségvetési tagozat elnöke

# TARTALOM

## KAMARAI BESZÁMOLÓ

A Szakértői bizottság feladatai 2013. évben \_ \_ \_ \_ \_ 3

## ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖNYVVIZSGÁLATA

Tájékoztató az államháztartás szervezetei  
könyvvizsgálatának helyzetéről \_ \_ \_ \_ \_ 5

## FELVÉTELI BIZOTTSÁG HÍREI

Tagfelvétel, státuszmodosítások, minősítések \_ \_ \_ \_ \_ 7

## KONZULTÁCIÓ

Beolvadás során átvevő társaság könyvvizsgálata \_ \_ \_ 9

Peres követelések számvitele \_ \_ \_ \_ \_ 10

## VIZSGASOR

Adózási ismeretek \_ \_ \_ \_ \_ 11

## TANULMÁNY

*Hegedűs Mihály*: Az államháztartás számviteli  
rendszerének szemléletváltásai \_ \_ \_ \_ \_ 13

## KÖNYVVIZSGÁLÓK LAPJA

Főszerkesztő: *Dr. Lukács János*, a Magyar Könyvvizsgálói Kamara elnöke | Felelős szerkesztő: *Dr. Ladó Judit*, a Magyar Könyvvizsgálói Kamara szakmai alelnöke | Szerkesztőség: Magyar Könyvvizsgálói Kamara 1063 Budapest, Szinyei Merse u. 8. | Kiadja: Saldo Zrt. (1135 Budapest, Mór u. 2–4.), felelős kiadó: *dr. Bokor Pál*, vezérigazgató.  
www.mkvk.hu | konyvvizsgaloklapja@mkvk.hu ISSN 2063–2169

# A SZAKÉRTŐI BIZOTTSÁG FELADATAI 2013. ÉVBEN

**Az MKVK Szakértői bizottsága működését a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló, 2007. évi LXXV. tv., valamint az MKVK Alapszabálya határozza meg. A bizottság által készített feladatterv célszerűen tartalmazza a tárgyévi feladatok meghatározását, azok időbeni ütemezését a várható költségeket és a megvalósítás felelőseit, illetve érintettjeit. A 2013. évi tervet az elnökség 2013. január 25-i ülésén hagyta jóvá.**

A bizottság tevékenységét továbbra is a szakmai szolgáltatások színvonalának, hatékonyságának, szakszerűségének és gyorsaságának további emelése szellemében látja el, feladata az alábbi területeket fedi le:

## KISEBB GAZDÁLKODÓ EGYSÉGEK KÖNYVVIZSGÁLATÁNAK TÁMOGATÁSA

A meglévő módszertani útmutatók mellett kiemelt jelentőséggel bír a kisebb gazdálkodó egységek könyvvizsgálatával kapcsolatos szakmai igények összegyűjtése, az igényeknek megfelelő egyszerű segédanyagok és módszerek kidolgozása. Az elkészült segédanyagokat és módszertanokat a bizottság a kamara honlapján teszi közzé, de igény esetén lehetőség van azok oktatáson/ továbbképzésen való bemutatására is.

2013. március 4-i ülés alkalmával a Minőség-ellenőrzési és a Szakértői Bizottság közösen áttekintette a kisebb gazdálkodó egységekre kidolgozott minőség-ellenőrzési kérdőívek alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatokat, azok kiértékelése és átdolgozása folyamatban van.

A Bizottság képviselőt delegált a FEE újonnan alakult SMP (Kis- és Közepes méretű könyvvizsgáló társaságok) fórumába, mely által lehetőség nyílik a rendelkezésre álló szakanyagok folyamatos megismerésére, valamint azok megismertetésére a könyvvizsgálókkal. A Bizottság a kisebb vállalkozásokkal kapcsolatos hasznosabb FEE anyagokat – igény szerint – magyarra fordítja, és lehetőség szerint adaptálja a hazai gyakorlatba.

## MÓDSZERTANOKKAL KAPCSOLATOS FELADATOK

2013. évben a honlapon megtalálható módszertani útmutatók közül a következő szakmai kiadványok átdolgozása / aktualizálása tervezett:

▶ Informatikai audit a könyvvizsgálatban

▶ Igazságügyi Könyvszakértők Módszertani Útmutatója

▶ Építőipari vállalkozások könyvvizsgálatának speciális feladatai

▶ Mezőgazdasági vállalkozások könyvvizsgálatának ágazati módszertani füzet

▶ Az Államháztartás Szervezetei Könyvvizsgálatának Módszertani Útmutatója

Visszajelzések alapján az alábbi új módszertanok kidolgozásának igénye merült fel:

▶ A Végelszámolás, felszámolás könyvvizsgálati sajátosságai

▶ Közsféra könyvvizsgálatának támogatása

▶ Pályázatok könyvvizsgálatának módszertani útmutatója

A Bizottság az ajánlott díjtételeket felülvizsgálja a 2012. évi adatszolgáltatás adatainak felhasználásával, ezen túlmenően pedig további módszertani anyagokat dolgoz ki a könyvvizsgálók által végezhető egyéb feladatokkal kapcsolatosan.

## KONZULTÁCIÓS SZOLGÁLTATLAL KAPCSOLATOS FELADATOK

A Bizottság feladatkörébe tartozik a Konzultációs szolgálat hatékony működtetésének koordinálása. A Bi-

zottság gondoskodik a kamarai honlapon, a Szakma, illetve a Könyvvizsgálók Lapja c. újságokban közérdekű szakmai információk, a konzultációs szolgálat által adott közérdeklődésre számotartó kérdések és válaszok folyamatos közzétételéről. A honlapon megjelentett kérdések és válaszok között a keresés könnyebbé tételének elősegítése érdekében, a bizottság címszavakkal támogatott kereső rendszer fejlesztésére adott megbízást.

Évek óta visszatérő kérdés a Konzultációs szolgálat esetenkénti fizetősé tételének kidolgozása. Amennyiben a feltett kérdés túllépi a Konzultációs szolgálat kereteit, vagy a szolgáltatást nem tagok, hanem „külsős” kérdezők” (pl. könyvelők, ügyvédek, önkormányzatok, stb.) vagy éppen „notórius” kérdezők veszik igénybe, a szolgáltatás fizetősé tétele indokolt lehet. Az ezzel kapcsolatos keretelvek felállítása 2013-ra ütemezett feladat.

## NEMZETKÖZI JOGSZABÁLYKÖVETÉS

A bizottság folyamatosan nyomon követi a könyvvizsgálattal és a számvitellel kapcsolatos EU-s jogszabályok tervezett és tényleges változásait, koordinálja a szabályozással kapcsolatos véleményezéseket és állásfoglalásokat. A tervezeteket és a változásokat – honlapon, szakmai folyóiratokban közzétett publikációk segítségével, illetve a szakmai továbbképzések alkalmával – megismerteti a Kamara tagjaival.



KAMARAI  
BESZÁMOLÓFEE SZAKMAI MUNKÁJÁBAN  
VALÓ RÉSZVÉTEL

A Kamara véleményét a Szakmai alelnök aktívan képviseli a FEE Tanácsüléseken, a FEE-ben folyó szakmai munkáról folyamatosan tájékoztatja a tagságot. A Bizottság a FEE tagszervezetek szakmai tapasztalatainak minél alaposabb megismerésére és hasznosítására törekszik, dönt a FEE által kidolgozott szakanyagok honlapon való megjelentetéséről, a leghasznosabb anyagok magyar nyelvre fordításáról.

A FEE tagság anyagi megterhelésének enyhítése érdekében a Kamara keresi a megoldást a FEE tagdíj csökkentésére.

## KIEMELT SZAKMAI FELADATOK

A fentebb nevesített feladatokon kívül a Szakértői Bizottság

- követi a Könyvvizsgálói standardok változásait, a változásokat – szükség szerint – átvezeti a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokba;
- véleményt formál a Számviteli törvény, vagy más, a könyvvizsgálói szakmát érintő jogszabály módosításának előkészítése esetén;
- a könyvvizsgálókat érintő peres ügyek, várható peres ügyek ese-

tén igény szerint szakmai támogatást nyújt az eljárás alá vont könyvvizsgáló részére;

- koordinálja a korrupció leküzdésével kapcsolatban felmerülő, könyvvizsgálókkal kapcsolatos hazai feladatokat;
- koordinálja a pénzmosás és terrorizmus finanszírozásának megakadályozásával kapcsolatos kamarai teendőket;
- javaslatot tesz a Könyvvizsgálói konferencia szakmai anyagára, közreműködik a konferencia szakmai munkájában.

## EGYÜTTMŰKÖDÉS

Szakmai munkája mellett a Szakértői Bizottság az alábbi szervezetekkel ápol szoros együttműködést:

**OKTATÁSI BIZOTTSÁG** – az általuk készített oktatási anyagok véleményezése céljából;

**MKVK OKTATÁSI KÖZPONT** – különös tekintettel az IFRS készésre;

**ACA** – közreműködés az IFRS és egyéb képzésekkel kapcsolatos együttműködés kereteinek kialakításában;

**MKVK SZAKMAI TAGOZATAI** – működésük folyamatos figyelemmel kísérése és támogatása;

**PÉNZ ÉS TŐKEPIACI TAGOZAT** – részvétel a PSZÁF által tervezett kiegészítő

jelentés tartalmával kapcsolatos, és egyéb szakanyagok kidolgozásában;

Helyi szervezetek – segítségnyújtás a helyi szakmai problémák feltárásában, illetve azok megoldásában;

**MINŐSÉG-ELLENŐRZÉSI BIZOTTSÁG** – részvétel a Minőség-ellenőrzési bizottság által elkészített és használt kérdőívek felülvizsgálatában az előző év szakmai tapasztalatai alapján;

**KÖZFELÜGYELET** – együttműködés különös tekintettel a minőség-ellenőrzésre;

**KAMARA JOGI KÉPVISELŐI** és a Fegyelmi Bizottság – együttműködés a könyvvizsgálói függetlenség és a könyvvizsgálói titoktartás kérdéseiben.

A Bizottság közreműködik a már meglévő együttműködési megállapodások tartalmának felülvizsgálatában, a már megkötött megállapodások megvalósulásában az Állami Számvevőszékkel, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletével, a szakmai kamarákkal, a MKIK-val, a NAV-val, a Menedzserek Országos Szövetségével és a felsőoktatási intézményekkel.

A Szakértői bizottság 2013. évben, minden hónap első hétfőjén tartja ülését, amelyről rövid összefoglalót tesz közzé a honlapon.

Dr. Ladó Judit  
szakmai alelnök

A MAGYAR KÖNYVVIZSGÁLÓI KAMARA JAVASLATTÉTELI FELHÍVÁSA  
DR. BARTÓK NAGY ANDRÁS ÉLETMŰDÍJ ADOMÁNYOZÁSÁRA

A Magyar Könyvvizsgálói Kamara (továbbiakban: MKVK) küldöttgyűlése 2004. december hó 4-én kelt 4-es számú határozatával „**DR. BARTÓK NAGY ANDRÁS ÉLETMŰDÍJ**”-at (továbbiakban: életműdíj) alapított.

A *Dr. Bartók Nagy András Életműdíj* azoknak a természetes személyeknek adományozható, akik a könyvvizsgálat szakmai, közéleti és társadalmi területén kiemelkedő munkát végeztek, hosszú időn keresztül elismerésre méltó tevékenységet folytattak, és ezzel a kamara, illetve a könyvvizsgálói szakma hírnevének növeléséhez hozzájárultak. A díj posztumusz is odaítélhető. Az életműdíjban részesülő személyre a MKVK tagjai tehetnek javaslatot.

Felkérjük a MKVK tagjait, hogy a felhívás mellékletét képező *javaslatnak* megfelelő formai és tartalmi követelmények figyelembevételével írásban tegyenek javaslatot arra a természetes személyre, akit 2013. évben méltónak tartanak az életműdíjra. A javaslatot kérjük 2013. június hó 14-i beérkezési határidővel a MKVK Díjazó Testületéhez (MKVK 1063 Budapest, Szinyei Merse u. 8.) címezve ajánlott küldeményként eljuttatni. A felhívás és annak melléklete a MKVK honlapjáról ([www.mkvk.hu](http://www.mkvk.hu)) letölthető.

Kérem a tisztelt könyvvizsgáló kollégákat, hogy minél többen tegyék meg jelölésüket, emelve ezzel az életműdíj méltóságát. Beérkezett ajánlatok hiányában, a díjazó testület tagjai önállóan is állíthatnak jelölteket a díj odaítélése érdekében.

Budapest, 2013. február 15.

A Díjazó Testület nevében:

Dr. Eperjesi Ferenc  
elnök

# TÁJÉKOZTATÓ AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS SZERVEZETEI KÖNYVVIZSGÁLATÁNAK HELYZETÉRŐL

**Az államháztartás szervezeteinél végzett könyvvizsgálatok tapasztalatai, különös tekintettel az önkormányzatokra**

Az államháztartás struktúrája, a közfeladatok megoldásának és finanszírozásának rendje az elmúlt években lényeges átalakuláson ment keresztül.

Az államháztartás számviteléről szóló kormányrendelet januári megjelenésével kiteljesedtek a közszféra gazdálkodásának, számvitelének rendszerét meghatározó új előírások, amelyek elsősorban az alábbiakban találhatók meg:

- az államháztartásról szóló 2011. évi CXV. törvény,
- a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény,
- a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény,
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény,
- az államháztartási törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet,
- a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet,
- az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet, s természetesen a mindenkori költségvetési törvény, 2013-ra a 2012. évi CCIV. törvény.

Mindez nem hagyta érintetlenül a könyvvizsgálatok mozgásterét az államháztartásban.

A könyvvizsgálatok szempontjából a legnagyobb változást az új önkormányzati és az új államháztartási törvény hozta, mivel a szóban forgó

jogszabályok az önkormányzatokra immár másfél évtizede fennálló könyvvizsgálati kötelezettséget nem erősítették meg. Ez azt jelenti, hogy *2013-tól nem kötelező a könyvvizsgálat sem az úgynevezett „állandó” körben (a megyei, megyei jogú városi, fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzatoknál), s az „eseti” körben sem, vagyis azon önkormányzatoknál, amelyeknél az előző évben teljesített kiadásának összege meghaladta a törvény szerinti értékhatárt (a 300 millió Ft-ot) és hitelállománnyal rendelkeznek vagy hitelt vesznek fel.*

Tekintettel arra, hogy a két egykor önálló államháztartási alrendszerben – a társadalombiztosításban és az elkülönített állami pénzalapoknál – a független könyvvizsgálat már korábban megszűnt, s helyüket az Állami Számvevőszék égisze alatt zajló ellenőrzések vették át, az államháztartásban jelenleg csak a költségvetési szervként működő nagyobb egészségügyi szolgáltatókra (a 2006. évi CXXXII. törvény alapján), illetve olyan sajátos, e körben ritkán előforduló helyzetekre, mint a piaci értéken történő értékelés vagy az értékhelyesbítés, továbbá az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet alapján a 100 millió Ft bruttó nyilvántartási értékű vagy ennél nagyobb állami vagyont kezelő szervezetekre érvényes a könyvvizsgálati kötelezettség.

A helyi önkormányzatok könyvvizsgálatával kapcsolatban Kamaránk több olyan kezdeménnyel



élt, amelyek azt célozták, hogy – a törvényalkotói elképzelésekkel (törvényjavaslatoktól) eltérően – maradjon meg ez a feladat a kétségkívül átalakuló önkormányzati szférában. Ezek a törekvések azonban eddig nem hozták meg a várt eredményeket, így a könyvvizsgálat az önkormányzatoknál egyelőre teret veszített.

Mindez rövidebb és hosszabb távon is további feladatokat jelent a Kamara számára. Tekintettel arra, hogy a Magyarország helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 156. § (2) bekezdése a korábbi önkormányzati törvény erre vonatkozó paragrafusait 2013 januárjától helyezte hatályon kívül, már az is értelmezési problémákat vetett fel, hogy mi legyen a sorsa a folyamatban lévő könyvvizsgálatoknak, az erre kötött szerződések teljesítésének.

A Szakértői bizottság 2013. február 4-én foglalkozott az államháztartás könyvvizsgálatának helyzetével, különös tekintettel az önkormányzatok kötelező könyvvizsgálatára. A Szakértői bizottság által kialakított állásfoglalással a Költségvetési tagozat vezetése egyetértett, az ál-

ÁLLAMHÁZTARTÁS  
KÖNYVVIZSGÁLATA

lásfoglalás 2013. február 15-től elérhető a kamara honlapján az alábbi linken: [http://www.mkvk.hu/szervezet/bizottsagok/szakertoi/kozlemenyek/allasfoglalas\\_SZB\\_KT](http://www.mkvk.hu/szervezet/bizottsagok/szakertoi/kozlemenyek/allasfoglalas_SZB_KT)

Az általános állásfoglalások mellett tagozati rendezvények szervezésével, illetve egyedi kérdésekre adott válaszokkal is reagált a Kamara vezetése, valamint a Költségvetési tagozat a kialakult helyzetre.

Az előbbiek szerint a Magyar Könyvvizsgálói Kamara törekedett megfelelően fórumot biztosítani az államháztartásban tevékenykedő könyvvizsgálók napi problémáira, a „jövőképpel” kapcsolatos aggályaira.

Sajátos helyzetet teremtett, hogy az önkormányzatok kötelező könyvvizsgálatának megszűnésére olyan időszakban került sor, amikor az Európai Unió irányelve éppen az állami szektor könyvvizsgálatának megerősítését célozta.

Mint ismeretes, az Európai Unió 85/2011. számú, 2011. november 8-án megjelent irányelve olyan környezetet tételezett fel, mely szerint:

*„A tagállamok kormányai és az államháztartási alszektorok olyan állami számviteli rendszereket működtetnek, amelyek magukban foglalják a könyvvizsgálókat, a belső ellenőrzést, a pénzügyi beszámolást és a könyvvizsgálatot”.*

Az irányelv a könyvvizsgálatra vonatkozóan a következőket tartalmazza:

*„Az állami számvitel nemzeti rendszereit illetően a tagállamok olyan állami számviteli rendszert működtetnek, amely átfogó és következetes módon lefedi a kormányzati szektor valamennyi alszektorát, és tartalmazza azokat az információkat, amelyek az eredményesség, a költségvetés és a pénzügyi helyzetük állapotának értékeléséhez szükségesek. Ezekben az állami számviteli rendszerekben belső ellenőrzést és független könyvvizsgálatot kell végezni.”*

Az irányelvben foglaltak megítélésünk szerint az államháztartás

könyvvizsgálatának szükségességét erősítik. Ennek jegyében támaszkodott a Kamara és a tagozat vezetése különböző fórumokon publikációkban érvanyagként erre, a szakmai egyeztetésektől az időközben létrehozott kamarai ad-hoc bizottságon keresztül a parlamenti bizottsáig.

Az irányelv alkalmazásának módját, illetve a szövegének értelmezését illetően azonban meglehetősen eltérő álláspontok fogalmazódtak meg, amelyek mindezügyig gátolták a kötelező könyvvizsgálatok szerepének megtartására, illetve most már „visszatérésére” vonatkozó javaslataink fogadtatását, megvalósítását.

Annak ellenére, hogy – különösen az utóbbi években – az államháztartás könyvvizsgálói a megbízóktól, más szakmai szervezetektől (pl. Állami Számvevőszéktől) nem kevés elismerést kaptak, az adott helyzetben a jogszabályi előírásokon alapuló könyvvizsgálatok száma az előző évhez képest az államháztartásban (a helyi önkormányzatoknál) közel ezerrel csökkent, miközben e feladatok megoldására 1743 költségvetési minősítéssel rendelkező könyvvizsgáló, illetve 744 költségvetési minősítésű társaság áll készen.

Az előbbiek alapján lényeges, hogy milyen jövőkép áll az államháztartás könyvvizsgálatát eddig ellátók előtt.

A különböző szakmai fórumokon ez a kérdés nem egyszer felvetődött, s a továbbiakat illetően a következő javaslatok fogalmazódtak meg:

- meg kell őrizni a könyvvizsgálók mozgásterét az államháztartásban, ilyen megbízásokat vállalva (szorgalmazva) akkor is, ha ezek ellátása nem kötelező (Erre jó alapot nyújt, hogy az önkormányzatok egy része – „százas” nagyságrendben – eddig olyan esetekben is adott könyvvizsgálóknak megbízást éves beszámoló auditálására, amikor az a jogszabályi előírások szerint nem volt kötelező.);

- az eddig felhalmozott tapasztalatokat, ismereteket a könyvvizsgálók tanácsadóként hasznosítsák az önkormányzatoknál és/vagy az államháztartás más szervezeteinél (Ezzel kapcsolatban figyelemmel kell lenni arra, hogy az ilyen jellegű tanácsadói tevékenység (szolgáltatás) iránti igény még közel sem általános.);
- a könyvvizsgálók a továbbiakban vállaljanak belső ellenőri feladatokat az önkormányzati szférában (Az önkormányzatoknak eddig is gondoskodniuk kellett a belső kontrollrendszerük, ezen belül belső ellenőrzésük működtetéséről – amelyben könyvvizsgálók is szerepet kaptak – így ez a „piac” meglehetősen telített, s ez az ilyen vállalások lehetőségeit is befolyásolja.);
- vállaljanak a könyvvizsgálók feladatokat az államháztartás ellenőrzésével foglalkozó szervezeteknél, s ennek kapcsán elsősorban az Állami Számvevőszék merült fel (E felvetés létjogosultságát igazolja az a felhívás, amely a napokban került a Kamara honlapjára, s mely szerint éppen az Állami Számvevőszék keres aktuális feladatai megoldásához könyvvizsgálókat).

Az előbbiekből kitűnik, hogy több olyan javaslat, elgondolás létezik, amelyek segíthetik az államháztartás területén a könyvvizsgálók által elért pozíciók valamilyen szintű megtartását, esetleg megújítását. Hosszabb távon természetesen az lenne a könyvvizsgálói szakma szempontjából minden tekintetben megnyugtató és az eddig eredményeket elismerő megoldás, ha – az említett EU-s irányelvre is tekintettel – ez a tevékenység az államháztartásban megerősödne és (legalább) visszakapná szerepét a helyi önkormányzatok körében.

*dr. Printz János*

a Költségvetési tagozat elnöke

**TÁJÉKOZTATÁS A 2013. FEBRUÁR HÓNAPBAN ÁTVEZETETT STÁTUSZMÓDOSÍTÁSOKRÓL**

Név	A módosítás dátuma	Tagsági szám	Helyi szervezet	A státuszváltozás oka
<b>SZÜNETELTETŐBŐL TAGSÁGÁT FŐFOGLALKOZÁSÚBA</b>				
Kangiszer Gyula	2013. 02. 12.	000371	Budapest	Kérelemre
<b>FŐFOGLALKOZÁSÚBÓL TAGSÁGÁT SZÜNETELTETŐBE</b>				
dr. Bács Zoltán	2013. 02. 12.	005760	Hajdú-Bihar	Kérelemre
Dienes Péter	2013. 02. 12.	006199	Budapest	Kérelemre
Galicz Erzsébet	2013. 02. 12.	004816	Bács-Kiskun	Kérelemre
Kré mó Márkné	2013. 02. 12.	001233	Pest	Kérelemre
Szabóné Homolai Andrea	2013. 02. 12.	005553	Baranya	Kérelemre
Voksán Györgyné	2013. 02. 12.	004747	Budapest	Kérelemre
<b>MEGSZÜNT TAGSÁGI VISZONY</b>				
Ábrahám Pálné	2013. 01. 17.	006732	Csongrád	Kérelemre
Delí Gáborné	2013. 01. 08.	003123	Budapest	Kérelemre
Hadfi Mária	2013. 02. 04.	001174	Pest	Kérelemre
Jakab Klára	2013. 01. 30.	003477	Budapest	Kérelemre
Jókóvi Mária	2013. 01. 30.	006851	Fejér	Kérelemre
Kovács Lajos	2013. 01. 25.	001228	Pest	Kérelemre
Márton Antalné	2013. 02. 05.	004671	Pest	Kérelemre
Papp János	2013. 01. 14.	004825	Budapest	Kérelemre
Prácsér László	2013. 02. 08.	002334	Vas	Kérelemre
Szalontai Anna	2013. 01. 11.	002420	Budapest	Kérelemre
Varga József	2013. 01. 23.	004664	Budapest	Kérelemre
Varga Judit	2013. 02. 08.	000114	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Kérelemre
Fodor János	2013. 01. 20.	001560	Baranya	Elhunyt
Galvács Erika	2013. 01. 05.	001726	Borsod-Abaúj-Zemplén	Elhunyt
Tamás Jánosné	2012. 11. 09.	001373	Pest	Elhunyt
Vasné Füleki Ilona	2012. 10. 12.	006801	Pest	Elhunyt

Név	A módosítás dátuma	Nyilvántartási szám	Helyi szervezet	A státuszváltozás oka
<b>NYILVÁNTARTÁSÚBÓL TÖRÖLT TÁRSASÁGOK</b>				
„ADÓ-JÓKER 97” Könyvvizsgáló- és Szolgáltató Kft.	2013. 01. 24.	001951	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Kérelemre
Csombordi József Sándor E. v.	2012. 12. 21.	003439	Hajdú-Bihar	Kérelemre
Demeter Tibor E. v.	2013. 02. 04.	003686	Borsod-Abaúj-Zemplén	Kérelemre
DIENES AUDIT Kft.	2013. 01. 22.	004021	Budapest	Kérelemre
„FÁROSZ” Pénzügyi Tanácsadó és Könyvelő Iroda Kft.	2013. 01. 20.	001856	Baranya	Kérelemre
Galicz Erzsébet E. v.	2013. 02. 11.	003432	Bács-Kiskun	Kérelemre
Hesz Pál E. v.	2013. 01. 10.	003923	Pest	Kérelemre
		004188 sorszámu igazolás érvénytelen		
Dr. Kiss Ernőné E. v.	2013. 02. 05.	004059	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Kérelemre
KONTO TEAM Könyvvizsgáló és Könyvelő Kft.	2013. 01. 23.	002061	Budapest	Kérelemre
Kré mó Márkné E. v.	2013. 02. 06.	003958		Hivatalból
		004223 sorszámu igazolás érvénytelen		
M & E AUDIT Könyvvizsgáló és Adótanácsadó Kft.	2013. 01. 09.	001941	Budapest	Kérelemre
		002028 sorszámu igazolás érvénytelen		
Patai Gábor E. v.	2013. 02. 11.	003595	Budapest	Kérelemre
		003860 sorszámu igazolás érvénytelen		
„PRAKTIK-PROFIT” Kft.	2013. 01. 11.	001172	Veszprém	Kérelemre
S & A Könyvvizsgáló Kft.	2013. 01. 24.	002620	Komárom-Esztergom	Kérelemre
SZAB-AUDIT Könyvvizsgáló Kft.	2013. 02. 04.	002144	Budapest	Hivatalból
		002262 sorszámu igazolás érvénytelen		
SZABÓ ÉS TÁRSA Adótanácsadó és Könyvelő Kft.	2013. 02. 07.	001735	Baranya	Kérelemre
		001781 sorszámu igazolás érvénytelen		
Talabira Erzsébet E. v.	2013. 01. 10.	003998	Pest	Kérelemre
		004263 sorszámu igazolás érvénytelen		
Tóth Gyuláné E. v.	2013. 01. 23.	004052	Jász-Nagykun-Szolnok	Kérelemre
		004325 sorszámu igazolás érvénytelen		



## FELVÉTELI BIZOTTSÁG HÍREI

Név	A módosítás dátuma	Nyilvántartási szám	Helyi szervezet	A státuszváltozás oka
T.U.D. MÁRTON Gazdasági Tanácsadó és Szolgáltató Bt.	2013. 01. 29.	000451	Pest	Kérelemre
	000853 sorszámú igazolás érvénytelen			
Dr. Ván Lajos E. v.	2013. 02. 19.	003567	Bács-Kiskun	Kérelemre
Vincze Istvánné E. v.	2013. 01. 18.	004047	Bács-Kiskun	Kérelemre
Voksán Györgyné E. v.	2013. 02. 07.	003969	Budapest	Kérelemre
Tamás Jánosné E.v.	2012. 11. 09.	002706	Pest	Kérelemre
T+T Könyvvizsgáló és Műszaki Tanácsadó Kft.	2013. 01. 15.	002537	Pest	Kérelemre
Vasné Füleki Ilona	2012. 10. 12.	003830	Budapest	Hivatalból

Név	Nyilvántartási szám	Helyi szervezet	Érvényesség kezdete
<b>NYILVÁNTARTÁSBA VETT TÁRSASÁGOK</b>			
CSUTI AUDIT Könyvelő és Könyvvizsgáló Kft.	004106	Győr-Moson-Sopron	2013. 02. 12.
Derzsényi Sándorné E.v.	004102	Hajdú-Bihar	2013. 02. 12.
Gyenei Erzsébet E.v.	004103	Budapest	2013. 02. 12.
Dr. Hódyiné Maczó Erzsébet E.v.	004098	Budapest	2013. 02. 12.
Juhász Zsuzsanna E.v.	004099	Csongrád	2013. 02. 12.
Lenkei Audit Bt.	004108	Pest	2013. 02. 12.
MAJUT-E Könyvelő, Gazdasági és Adótanácsadó Bt.	004109	Nógrád	2013. 02. 12.
NTK Könyv-Kontroll Könyvelő és Könyvvizsgáló Kft.	004107	Vas	2013. 02. 12.
TECHNO-GÉM Számviteli, Műszaki és Számítástechnikai Szolgáltató Bt.	004105	Nógrád	2013. 02. 12.
Terjék Gabriella Éva E.v.	004101	Budapest	2013. 02. 12.
Törökné Borka Edit Laura E.v.	004100	Hajdú-Bihar	2013. 02. 12.
Várady Zoltán Sándor E.v.	004104	Baranya	2013. 02. 12.
ZÉTA-ADÓ Könyvelő és Adótanácsadó Kft.	004110	Bács-Kiskun	2013. 02. 12.

### 2013. FEBRUÁR 7-ÉN 5 FŐ TETT ESKÜT A KAMARA ELNÖKE ELŐTT

Tagszám	Név	Helyi Szervezet	Cím
007250	Ábrahám Zsuzsa	Budapest	1182 Budapest, Rudawsky u.10.
007252	Janzó Brigitta	Budapest	1015 Budapest, Donáti u. 44.
007249	Kalocsai-Tompa Eszter	Fejér	2481 Velence, Ország út 94/A.
007251	Pádár Péter	Budapest	1133 Budapest, Bessenyei u. 14.
007248	Pángerné Vida Gabriella	Somogy	7400 Kaposvár, Irányi D. u. 3.

### TÁJÉKOZTATÁS A MKVK FELVÉTELI BIZOTTSÁGA ÁLTAL KIADOTT / VISSZAVONT MINŐSÍTÉSEKRŐL

A Magyar Könyvvizsgálói Kamara Felvételi Bizottsága – figyelemmel a 2007. évi LXXV. törvény 50. §-ában, valamint a Minősítési Szabályzat II/A. fejezetében foglaltakra – az alábbiakban felsorolt könyvvizsgáló kamarai tagok és könyvvizsgáló cégek kérelmének helyt adott, és részükre minősítést adott

Minősített kamarai tag / könyvvizsgáló cég neve	Nyilvántartási szám	Minősítés	Minősítés száma	Minősítés kelte
Szántó Csaba	007107	Biztosítási	EB007107	2013. 02. 12.
Gyimesi Katalin Magdolna	003948	IFRS	IFRS000074	2013. 02. 12.
Vada Erika	004183	Pénzügyi intézményi	E004183	2013. 02. 12.
PÉNZMENTŐ Könyvvizsgáló, Adótanácsadó és Vállalkozási Kft.	000255	Befektetési vállalkozási	TBV000255	2013. 02. 12.
PÉNZMENTŐ Könyvvizsgáló, Adótanácsadó és Vállalkozási Kft.	000255	Biztosítási	TB000255	2013. 02. 12.
SZÁM-ADÁS Könyv- és Adószakértő Kft.	000305	Költségvetési	KM002996	2013. 02. 12.
GJP Könyvvizsgáló, Vagyonértékelő és Adótanácsadó Kft.	001008	Költségvetési	KM002997	2013. 02. 12.

A Magyar Könyvvizsgálói Kamara Felvételi Bizottsága – figyelemmel a 2007. évi LXXV. törvény 51. §-ában, valamint a Minősítési Szabályzat IV. fejezetében foglaltakra – az alábbi kamarai tag könyvvizsgálók minősítését kérelmükre visszavonja

Minősített kamarai tag / könyvvizsgáló cég neve	Nyilvántartási szám	Minősítés	Minősítés száma	Visszavonás kelte
Polányi János	000725	Költségvetési	KM000657	2013. 02. 12.
Szabó Mihályné	002853	Pénzügyi intézményi	E-002853/96	2013. 02. 12.
Bacsa Éva	002758	Pénzügyi intézményi	E-002758/94	2013. 02. 12.
Bagi Tibor	000760	Költségvetési	KM000081	2013. 02. 12.
Virág Attila	004242	Költségvetési	KM001213	2013. 02. 12.
Feketéné Aradszky Erzsébet	002788	Pénzügyi intézményi	E-002788/97	2013. 02. 12.



# A KÖNYVVIZSGÁLÓ KÉRDEZ, A KONZULTÁCIÓS SZOLGÁLAT VÁLASZOL

Az alábbiakban a konzultációs szolgálathoz beérkezett érdekesebb, szakmailag fontos kérdéseket tesszük közzé. Felhívjuk figyelmüket, hogy a Konzultációs szolgálat szakértőjének szakmai véleménye a jelenlegi jogszabályok alapján jóhiszeműen kialakított kollégák közti szakmai véleménycserének és álláspontnak tekinthető, nem tükrözi a kamara hivatalos véleményét. Továbbra is várjuk kérdéseiket, melyeket kizárólag a honlapon keresztül az erre rendszeresített űrlapon (annak minden pontját kitöltve) tehetnek fel.



## BEOLVADÁS SORÁN ÁTVEVŐ TÁRSASÁG KÖNYVVIZSGÁLATA

Könyvvizsgálatra kötelezett ügyfelem 100%-ban tulajdonosa egy gazdasági társaságnak. Ügyfelem tulajdonosa arról döntött, hogy a két társaságot beolvadás útján egyesíti, azaz ügyfelembé beolvad annak leányvállalata.

Kérdésem az lenne, hogy a beolvadás napjával ügyfelemnek van-e beszámoló készítési kötelezettsége, és ez által nekem szükséges-e ezen beszámolót auditálnom. Álláspontom szerint a vagyommérleg- és vagyonleltárak összeállítása során ügyfelemnek könyveit nem kell zárnia, mivel ő a továbbműködő átvevő társaság, és az említett dokumentumokat analitikus nyilvántartásai alapján állítja össze, így nem készít olyan számviteli törvény szerinti (közbenső) beszámolót, amelyet könyvvizsgálat során ellenőrizni kellene. Úgy gondolom, hogy az átalakulás dokumentumainak hitelesítésére megválasz-

*tott könyvvizsgáló kollégának képezi feladatát az átalakulás napjára vonatkozó bizonyítékok begyűjtése, melyek alapján a vagyommérleg – és vagyonleltár tervezeteket hitelesíti.*

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: számviteli törvény) 136. §-ának (1) bekezdése határozza meg, hogy mely vállalkozásokat kell átalakuló gazdasági társaságnak tekinteni. Eszerint átalakuló gazdasági társaságnak minősülnek az egyesülő gazdasági társaságok is. Ennek megfelelően beolvadás esetén átalakulónak minősül a beolvadó (megszűnő) és a beolvasztó (átvevő) gazdasági társaság is, függetlenül attól, hogy a beolvasztó nem szűnik meg. Mindkét félre vonatkozik a számviteli törvény 138. §-a, amely az átalakuló gazdasági társaságok külön-külön elkészítendő vagyon-

mérleg-tervezeteiről rendelkezik. A számviteli törvény 136. §-ának (3) bekezdése szerint a vagyommérleget (a vagyommérleg-tervezetet és a végleges vagyommérleget), a vagyonleltárt (a vagyonleltár-tervezetet és a végleges vagyonleltárt) a **számviteli törvény szerinti beszámoló mérlegére és az azt alátámasztó leltárra vonatkozó előírások szerint kell elkészíteni.**

Ennek a követelménynek a befogadó társaság esetében akkor is meg kell felelni, ha az átalakulás napjára vonatkozóan nem a könyvek lezárásával kell megfelelnie ennek a követelménynek.

Az átalakulási vagyommérleg elkészítése a társaság feladata, melyet nem a bejegyzett könyvvizsgáló, hanem a társaságtól független, más könyvvizsgáló ellenőriz.

Fentiek alapján amennyiben az

átalakulásról szóló döntés nem az éves beszámolót tekinti az átalakulás fordulónapjának, úgy az arra a napra készített számviteli beszámoló könyvvizsgálata nem kötelező és nem feltétele az átalakulásnak. Előfordulhat, hogy a társaságnak nincs könyvvizsgálója, vagy a fordulónapi beszámoló könyvvizsgálatára nem került sor, a vagyonszerű tervezetek és vagyonszerű hitelesítésével megbízott könyvvizsgálónak úgy kell eljárnia, mintha első könyvvizsgálatot végezne

Az átalakulásra vonatkozó megbízási szerződésben a felek azonban úgy is megállapodhatnak, hogy az átalakulási könyvvizsgáló auditált vagyonszerű alapján végzi munkáját. Ebben az esetben a társaság állandó könyvvizsgálója külön megbízási alapján végezheti az évközi –közzétételre nem kerülő – vagyonszerű(tervezet) könyvvizsgálatát.

## PERES KÖVETELÉSEK SZÁMVITELÉNE

*Építőipari vállalkozó gazdasági társaság egyik építési munkája 2009. évben befejeződött, amire a vállalkozó 2 éves jótállási bankgaranciát vállalt. A garancia időszak lejártát megelőzően a megrendelő és a vállalkozó megállapodtak, hogy a tetőszerkezetre a vállalkozó 1 évvel meghosszabbítja a garanciális időszakot, ezt a megállapodást 2011. évben aláírták. A következő évben a megrendelő jelezte, hogy a tetőszerkezet szigetelése nem megfelelő, és kérte a vállalkozót, hogy cserélje le a jótállási garancia keretében. Több műszaki ellenőr is felfedezte a tetőszerkezetet, több levelet is váltottak az ügyben, de a megrendelő és a vállalkozó nem tudtak megállapodni, ugyanis a vállalkozó szerint a tetőszerkezet nem szorul javításra. Így megállapodás hiányában, a garancia időszak lejártát megelőzően 2 héttel a megrendelő lehívta a bankgaranciát, azaz a bank szabályosan benyújtott garanciaigényre megterhelte a vállalkozó bankszámláját 10 millió Ft-tal, valamint a megrendelő ezen felül további 5 millió Ft-ot követel*

*a vállalkozótól szerződésszegés miatt. A vállalkozó bírósági útra terelte az ügyet, visszaköveteli a szerinte jogtalanul lehívott 10 millió Ft-ot.*

*Kérdés, hogy a lehívott, pénzügyileg teljesült bankgaranciát egyéb/ rendkívüli ráfordításként kell-e könyvelni. Ha igen, akkor a társasági adóalap számításakor kell-e ezzel az összeggel az adóalapot növelni? Továbbá a lehívott összeg feletti 5 millió Ft követeléssel kapcsolatban milyen könyvelési teendője van a vállalkozásnak?*

*A lehívott bankgaranciát a vállalkozó nem ráfordításként, hanem követelésként kezelné, mert bírósági úton visszaköveteli a megrendelőtől. Véleményem szerint, mivel ez a megrendelő által el nem ismert követelés, ezért a mérlegben követelésként nem szerepelhet (peresített követelés), tehát ráfordításként kell a 10 millió Ft-ot könyvelni, és amikor a jogerős bírósági határozat megszületik, akkor a visszafizetendő összeg bevételeként könyvelhető. A fennmaradó 5 millió Ft kötelezettségre pedig, amit a vállalkozó szintén nem ismer el, de a bíróság dönt majd róla, véleményem szerint a mérleg fordulónapján a bírósági ügy állása szerinti mértékű céltartalék képzés (várható kötelezettségekre) szükséges.*

A konkrét szerződéses feltételek ismeretének hiánya miatt csak általánosságban tudom értelmezni a kérdést. Vélhetően a vállalkozó képzett céltartalékot az elmúlt években a garanciális kötelezettségre. Mivel a felek nem értettek egyet a garanciális javítás kérdésében, a vállalkozó szempontjából nem került sor a garancia tényleges érvényesítésére, nem került sor a vállalkozó általi kijavításra sem. Ebből adódóan a lehívott bankgaranciát jogosulatlanul gondolja a vállalkozó, így a jogerős bírósági ítéletig véleményem szerint is egyéb követelésként kellene nyilvántartani, mivel a pénzügyi áramlás bekövetkezett, de nem tisztázott a jogcíme. A probléma innentől kezdve nem számviteli kérdés, hanem

jogi, amelyet kezelni kell, esetleg több évig. (Az eredményhatás nélküli pénzügyi áramlásokat általában az egyéb követelések között tudjuk bemutatni a mérlegben.) A per kimenetele bizonytalannak tűnik, ezért a követelés mérlegben tartása mellett fel kell készülni az esetleges elvesztésre, ami azt jelenti, hogy céltartalékot kellene képezni. Ha a korábban képzett garanciális céltartalék fedezetet nyújt a bekövetkező esetleges kártérítésre, akkor ezen összeg tekintetében nem szükséges további céltartalék képzése, ha nem nyújt fedezetet, akkor a különbözet várható összegében el kell erről is gondolkodni.

A további 5 millió Ft-os kártérítési igény hasonlóan bizonytalan, mint a garanciális kötelezettség, tehát erre is céltartalék képzést tudok javasolni, ebben egyetértek a kérdezővel.

Azzal a megoldással viszont nem tudok azonosulni, hogy azonnal ráfordításként el kell számolni egy pénzügyi áramlást, amelynek nem tisztázott a jogcíme. A peresített követelés azt jelenti a számviteli törvény szerint, hogy a teljesítés megtörtént, de a partner nem fogadta el. Erről itt nincs szó, hiszen akkor az eredeti kiszámlázás sem következhetett volna be.

Mindkét felmerülési jogcím esetében a bíróság vélhetően kártérítést fog megítélni, ha az alperesnek adnak igazat és akkor egyéb ráfordítást kell majd elszámolni a vállalkozónál. A korábban képzett céltartalékokat pedig fel lehet oldani.

(Javítási költség akkor merülhetne fel a vállalkozásnál, ha a bíróság kötelezné a konkrét munka elvégzésére a céget. Rendkívüli ráfordítás meg akkor lenne, ha pénzeszköz átadásnak minősülne a tranzakció, de ilyen tartalmáról jelenleg egyáltalán nem beszélhetünk.)

A jó megoldás tehát az egyéb követelésként történő nyilvántartás és mellette a céltartalék képzés.

# ADÓZÁSI ISMERETEK VIZSGAFELADAT

**Rendszeresen szemezgetünk az okleveles könyvvizsgálói képzés vizsgafeladatai közül. Reméljük a napi életből merített példák hallgatóink mellett tagjaink okulására is szolgálnak. Márciusi számunkban a 2013. február 7-i 'Adózási ismeretek' vizsga B sorának 2. feladatát, és annak megoldását tesszük közzé. Szerző: Paróczai Péterné dr. Kuborczik Veronika**

(A megoldásokat zölddel jelöltük!)

## 2/A FELADAT

Az adóévi társasági adó számításához a kettős könyvvitelt vezető adózónál a következő kiinduló adatok állnak rendelkezésre:

- |  |            |
|--|------------|
| 1. A korábbi adóévek elhatárolt veszteségéből az adózó döntése szerint az adóévben elszámolt veszteség   | 9 000 E Ft |
| 2. A számviteli törvényben foglalt értékelési szabályok szerint az adóévben követelesre elszámolt értékvesztés összege <sup>1</sup>  | 2 700 E Ft |
| 3. Az adózónál a várható kötelezettségekre és a jövőbeni költségekre képzett céltartalék felhasználása miatt az adóévben bevételként elszámolt összeg <sup>2</sup>   | 3 600 E Ft |
| 4. Az eszközök fenntartására fordított költségnek nem a vállalkozási, bevételszerző tevékenységhez kötődő arányos része <sup>3</sup>   | 4 800 E Ft |
| 5. Az adóévben egyéb ráfordításként a számviteli törvény szerint elszámolt, a várható kötelezettségekre és a jövőbeni költségekre képzett céltartalék, céltartalékokat növelő összeg <sup>4</sup>                                  | 4 500 E Ft |
| 6. Bevételként elszámolt kapott osztalék és részesedés összege <sup>5</sup>  | 4 500 E Ft |
| 7. A behajthatatlan követelésnek nem minősülő, adóévben elengedett követelés <sup>6</sup>  | 600 E Ft   |
| 8. A bírságnak az elengedése miatt az adóévben bevételként elszámolt, az adózás előtti eredményt növelő tételként figyelembe vett összeg   | 1 440 E Ft |
| 9. A kutatás és kísérleti fejlesztés címén az adóévben felmerült, a számviteli törvény és a társasági adó törvény előírásai szerint a kutatási- és kísérleti fejlesztés saját közvetlen költségeként elszámolt összeg <sup>7</sup> | 5 040 E Ft |
| 10. Az adóévben ráfordításként elszámolt, adóellenőrzés során megállapított adóhiány összege   | 900 E Ft   |
| 11. Kivezetett részesedésre jutó bevétel miatti összeg <sup>8</sup>  | 1 080 E Ft |
| 12. A műemlék értékét növelő felújítás költsége <sup>9</sup>   | 4 000 E Ft |

- |   |            |
|---|------------|
| 13. Értékcsökkenési leírás a társasági adó törvény szerint        | 3 000 E Ft |
| 14. A számviteli törvény alapján elszámolt értékcsökkenési leírás | 3 000 E Ft |

## Feladat

Határozza meg az adózott eredmény összegét, ha az adózás előtti eredmény 35 400 E Ft, és a társaság osztalékot (részesedést) nem fizet.

Megjegyzés: (Ezek jogszabályi pontosítások, ezektől a megoldásnál el is tekinthet.)

<sup>1</sup> Kivéve hitelintézetnél és pénzügyi vállalkozásnál a pénzügyi szolgáltatásból, befektetési szolgáltatási tevékenységből származó és befektetési vállalkozásnál a befektetési szolgáltatási tevékenységből származó követelést.

<sup>2</sup> Kivéve a Diákhitel Központ Részvénytársaság által kormányrendeletben előírt feltételeknek megfelelően képzett céltartalék.

<sup>3</sup> Az adózás előtti eredmény csökkentéseként számításba vett összeg, ideértve az immateriális javak és tárgyi eszközök értékcsökkenési leírását is, különös tekintettel a 3. számú mellékletben foglaltakra.

<sup>4</sup> Kivéve a Diákhitel Központ Részvénytársaság által kormányrendeletben előírt feltételeknek megfelelően képzett céltartalék, céltartalékokat növelő összeg.

<sup>5</sup> A 7. § (1) g) pontja szerint.

<sup>6</sup> Kivéve

1. ha a követelés elengedése magánszemély javára történik, vagy

2. ha az adózó olyan külföldi személlyel vagy magánszeméllyel nem minősülő belföldi személlyel szemben fennálló követelését engedi el, amelylyel kapcsolatban vállalkozási viszonyban nem áll

<sup>7</sup> A 7. § (1) t) pontja szerint.

<sup>8</sup> A 7. § (1) gy) pontja szerint.

<sup>9</sup> A felújított műemléki tárgyi eszközt az adózó tartja nyilván.

## MEGOLDÁS

**Adózás előtti eredmény 35 400 E Ft**

### Csökkentő tételek:

- |   |              |          |
|---|--------------|----------|
| 1. A korábbi adóévek elhatárolt veszteségéből az adózó döntése szerint az adóévben elszámolt veszteség  | – 9 000 E Ft | (1 pont) |
| 3. Az adózónál a várható kötelezettségekre és a jövőbeni költségekre képzett céltartalék felhasználása miatt az adóévben bevételként elszámolt összeg | – 3 600 E Ft | (1 pont) |

## KAMARAI

## VIZSGASOR

6. Bevételeként elszámolt kapott osztalék és részesedés összege	- 4 500 E Ft (1 pont)
8. A bírságnak az elengedése miatt az adóévben bevételeként elszámolt, az adózás előtti eredményt növelő tételként figyelembe vett összeg	- 1 440 E Ft (1 pont)
9. A kutatás és kísérleti fejlesztés címén az adóévben felmerült, a számviteli törvény és a társasági adó törvény előírásai szerint a kutatási- és kísérleti fejlesztés saját közvetlen költségeként elszámolt összeg	- 5 040 E Ft (1 pont)
11. Kivezetett részesedésre jutó bevétel miatti összeg	- 1 080 E Ft (1 pont)
12. A műemlék értékét növelő felújítás költsége	- 4 000 E Ft (1 pont)
13. Értékcsökkenési leírás a társasági adó törvény szerint	- 3 000 E Ft (1 pont)
<b>Csökkentő tételek összesen</b>	<b>31 660 E Ft</b>

**Növelő tételek:**

2. A számviteli törvényben foglalt értékelési szabályok szerint az adóévben követelésre elszámolt értékvesztés összege	+ 2 700 E Ft (1 pont)
4. Az eszközök fenntartására fordított költségek nem a vállalkozási, bevételszerző tevékenységhez kötődő arányos része	+ 4 800 E Ft (1 pont)
5. Az adóévben ráfordításként a számviteli törvény szerint elszámolt a várható kötelezettségekre és a jövőbeni költségekre képzett céltartalékra, céltartalékot növelő összeg	+ 4 500 E Ft (1 pont)
7. A behajthatatlan követelésnek nem minősülő, adóévben elengedett követelés	+ 600 E Ft (1 pont)
10. Az adóévben ráfordításként elszámolt, adóellenőrzés során megállapított adóhiány összege	+ 900 E Ft (1 pont)
14. A számviteli törvény alapján elszámolt értékcsökkenési leírás	+ 3 000 E Ft (1 pont)
<b>Növelő tételek összesen</b>	<b>16 500 E Ft</b>

2. <b>Módosított adóalap</b>	<b>20 240 E Ft</b> (1 pont)
3. <b>10% számított adó: (20 240 E Ft 10%-a)<sup>1</sup></b>	<b>- 2 024 E Ft</b>
adómentesség	-
adókedvezmény	-
4. <b>Fizetendő adó</b>	<b>- 2 024 E Ft</b>
5. <b>Adózott eredmény</b>	<b>33 376 E Ft</b> (1 pont)
<b>(35 400 E Ft - 2 024 E Ft)</b>	

Megjegyzés:

<sup>1</sup> A társasági adó mértéke a pozitív adóalap 500 millió forintot meg nem haladó összegéig 10% - feltétel nélkül -, 500 millió forintot meghaladó részére 19%.

<sup>2</sup> A megoldás a példa lábjegyzeteit követi.

**2/B FELADAT**

Egy zártkörűen működő részvénytársaság adóévre tervezett adatai a következők:

1. Az előző évről elhatárolt veszteségnek az adózó döntése szerint adóévre eső része <sup>1</sup>	2 400 E Ft
2. Kapott osztalék <sup>2</sup>	480 E Ft
3. Az eredménytartaléknak az adóévben lekötött tartalékba átvezetett és az adóév utolsó napján lekötött tartalékként kimutatott összege (fejlesztési tartalék) <sup>3</sup>	380 E Ft
4. Forintról devizára való áttérés során a tőketartalék növeléseként elszámolt átszámítási különbözet az áttérést követő adóévben	557 E Ft
5. Jogerős határozatban megállapított bírság <sup>4</sup>	1 910 E Ft

**Feladat**

Számítsa ki, hogy milyen nagyságú adózás előtti eredményt kellene elérni ahhoz, hogy 25 000 E Ft pozitív adózott eredmény realizálódjon, feltételezve azt, hogy a társaság a módosított adóalap teljes összege után 10%-os társasági adót köteles fizetni!

Megjegyzés: (Ezek jogszabályi pontosítások, ezektől a megoldásnál el is tekinthet.)

<sup>1</sup> A 7. § (1) a) pontja szerint.

<sup>2</sup> A 7. § (1) g) pontja szerint.

<sup>3</sup> A 7. § (1) f) pontja szerint.

<sup>4</sup> A 8. § (1) e) pontja szerint.

**MEGOLDÁS**

Adózás előtti eredmény	X
<b>Csökkentő tételek:</b>	
1. Az előző évről elhatárolt veszteség	- 2 400 Ft
2. Kapott osztalék	- 480 E Ft
3. A fejlesztési tartalék összege	- 380 E Ft
<b>Összesen</b>	<b>- 3 260 E Ft</b> (1 pont)

**Növelő tételek:**

4. Forintról devizára való áttérés miatti különbözet	+ 557 E Ft
5. Jogerős határozatban megállapított bírság	+ 1 910 E Ft
<b>Összesen</b>	<b>+ 2 467 E Ft</b> (1 pont)

Módosított adóalap (X-3 260+2 467)

Társasági adó (10%) 0,10 (X-793) = 0,10X-79

Adózott eredmény X-(0,10X- 9) = 25 000 E Ft

Adózás előtti eredmény (X): 25 000 = 0,90X+79

27 690 ≈ X elérése szükséges ahhoz, hogy a kötelezettségek teljesíthetők legyenek. (2 pont)



# AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS SZÁMVITELI RENDSZERÉNEK SZEMLELÉTVÁLTOZÁSAI

**Az államháztartás számviteléről szóló kormányrendelet előírásai jelentős változást jelentenek az államháztartás struktúrájában, valamint számviteli és ellenőrzési rendszerében. Az államháztartás intézményrendszereiben meglévő adósságállomány már meghaladta a kezelhető mértéket, ezért az állam a decentralizált döntések központosítására, a forráselosztások átgondolására kényszerült.**

Az egyes költségvetési elszámolásokban is megjelent a „kreatív könyvelés”, melynek kiszűrésére az eddig alkalmazott rendszerek nem elegendők, mivel az számos probléma kezelésére, felvetésre nem képes.

A pénzforgalmi szemlélet által nyújtott előnyök tovább már nem növelhetőek, az eredményszemléletű számvitel előnyei pedig kihasználatlanul maradtak. Az államháztartás rendszerének strukturális átalakítása megfelelő időpont az eredményszemléletű számvitelre történő átálláshoz, annak alkalmazása elősegítheti a hatékony, transzparens állam működését.

A statisztikai rendszerekből nyerhető információk megbízhatósága, nemzetközi összehasonlíthatósága csak megbízható, egységes elvek alapján működő számviteli rendszerre épülhet, ugyanakkor szükséges a statisztikai rendszerek, mutatószámok átalakítása a válságból nyert tapasztalatok függvényében.

A rendszerek illesztése, átjárhatósága csak átgondolt, szakértői szintű, közös – a kamarákkal egyeztetett – gondolkodás mentén valósulhat meg.

## AZ ADÓSSÁGÁLLOMÁNY

Az MNB közlése alapján az államháztartás bruttó adóssága 2012 végén 22 373 milliárd forint, amely az úgynevezett maastrichti adósságmutató szerint a GDP 79 százaléka.

A magyar adósság közel fele devizában van, annak mértékét jelentő-

sen befolyásolja a forint árfolyama. A 2012. év egészét tekintve a forint árfolyamváltozása 690 milliárd forinttal csökkentette, a nettó adósságfelvétel 373 milliárd forinttal növelte az államháztartás névértéken számított konszolidált bruttó adósságát.

A statisztikai hivatal szerint a magyar bruttó hazai termék 2012 negyedik negyedévében 2,7 százalékkal volt alacsonyabb az előző év azonos időszakánál, 2012 egészében pedig átlagosan 1,7 százalékkal csökkent.

A gazdaság visszaesésének mértéke azt valószínűsíti, hogy Magyarország gazdasága a 2013. évet enyhe recesszióban zárja, ezért szükség van az erőforrások racionális felhasználására.

A helyi önkormányzatok bruttó adósságállománya 2002-2011 között 191,5 milliárd forintról 1 246,6 milliárd forintra nőtt, amelyen belül a hosszú lejáratú adósságállomány 245,3 milliárd forintról 1 048 milliárd forintra változott. Az adósságállomány összetétele a forintalapú beruházási fejlesztési hitekről átstrukturálódott a svájci frank-alapú fejlesztési kötvénykibocsátásokra.

Az adósságállomány kezelhetetlen mértéke szükségessé tette a prioritások átgondolását, a feladatok átrendezését.

## FELADATÁTRENDÉZŐDÉS

Az államigazgatási feladat – és hatáskörök 2013. január 1-től jelentős részben az államigazgatási szervek-

hez kerültek, megvalósítva az egységes szemléletű és színvonalú ügykezelést.

A megyei önkormányzatok szerepköre megváltozott, döntően a területfejlesztés feladatkörét vették át, amellyel egy időben megszűntek a regionális fejlesztési központok. A települési önkormányzatok a helyi feladat-szervezési döntéseket igénylő közszolgáltatásokat biztosítják a lakosság számára.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban Möt.) a települési önkormányzatok számára differenciált feladatépítést tartalmaz az eltérő adottságok figyelembevételével.

Az alap és középfokú oktatást 2013. január 1-jétől az állam biztosítja, a települések köznevelési szerződéssel határozott időre az intézmények működtetését átvállalhatják, ha arra kellő forrással rendelkeznek. Amennyiben az alap és középfokú oktatást az állam biztosítja természetszerűen a pedagógusok bérét is az állam finanszírozza. Az önkormányzatok feladat- és hatáskörében az óvodák fenntartása maradt.

## HELYI ÖNKORMÁNYZAT FELADATAI

Az Möt. számos önkormányzati feladatot határozott meg, ugyanakkor továbbra is lehetőség van egyes állami feladatok önkormányzat által történő ellátására és további önként vállalt feladatok végzésére.

## TANULMÁNY

A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokat az Möt. 13. §-a tartalmazza, amelyből jellemzően az alábbiak emelhetők ki:

- településfejlesztés, településrendezés; településüzemeltetés
- egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
- környezet-egészségügy, óvodai ellátás;
- kulturális szolgáltatás, szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- lakás- és helyiséggazdálkodás;
- helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
- honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
- helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
- sport, ifjúsági, nemzetiségi ügyek;
- közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
- helyi közösségi közlekedés biztosítása; hulladékgazdálkodás; távhőszolgáltatás.

### KÖZÖS HIVATALOK LÉTREHOZÁSA

2013. január 1-jétől közös önkormányzati hivatalt hozhatnak létre azon községi önkormányzatok, amelyek területét legfeljebb egy település választja el egymástól, és a lakosság számuk nem haladja meg a 2000 főt, illetve egy járáshoz tartoznak.

A 2000 fő lakosságszámot meghaladó település is tartozhat közös hivatalhoz, ha a közös hivatalhoz tartozó települések összlakosság száma legalább 2000 fő, vagy a közös hivatalhoz tartozó települések száma legalább hét.

A közös önkormányzati hivatalokat legkésőbb 2013. márciusáig kell megalakítani, ezt követően a közös önkormányzati hivatal létrehozásá-

ról vagy megszüntetéséről az érintett települési önkormányzatok képviselő-testületei az önkormányzati választások napját követő hatvan napon belül döntenek.

### FELADATFINANSZÍROZÁS

2013. január 1-jétől a struktúra, a hatáskör és a feladatok átrendeződésével együtt a finanszírozási rendszer is átalakult: feladatfinanszírozás került bevezetésre.

A helyi önkormányzat költségvetése továbbra is az államháztartás része maradt.

Az önkormányzatok által kötelezően ellátandó, törvényben meghatározott feladatok ellátását, működési kiadásait az Országgyűlés feladatalapú, az adott feladathoz jogszabályban meghatározott közszolgáltatási szintnek megfelelő támogatással biztosítja, amelyet a helyi önkormányzatok kizárólag a kötelezően ellátandó feladatainak kiadásaira használhatnak fel.

A rendszer célja feladatellátás fedezetének biztosítása, valamint a működési hiány keletkezésének megakadályozása.

A kötelező, valamint az önként vállalt feladatai ellátásának forrásait és kiadásait a helyi önkormányzat egységes költségvetési rendelete elkülöníten kell, hogy tartalmazza, egyben működési hiány nem tervezhető.

Társulást a képviselő-testületek saját, minősített többséggel meghozott döntésük alapján, írásbeli megállapodásban hozhatnak létre egy, vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör illetve a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célzerűbb ellátására.

### ALKALMAZOTT INFORMATIKAI RENDSZEREK

A Magyar Államkincstár közel 20 éve működtet önkormányzatok és intézményeik számára gazdálkodási és helyi adórendszer feldolgozását

elősegítő szoftverrendszert, mely túlnyomórészt elavult technológiai platformon, egymástól függetlenül úgynevezett szigetalkalmazásként, helyben üzemelnek.

A TATIGAZD, DOKK könyvviteli és a KGR11 ellenőrzési rendszer nem felel meg a mai korszerű adatszolgáltatási és értékelési, ellenőrzési követelményeknek, jogszabálykövetésük, szupportjuk mára már nehezen biztosítható.

A Kormány az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program keretében nevesítette az „Önkormányzati ASP központ felállítása” c. projektet, amelyet a 1247/2011. (2011.07.28.) Korm. határozatában határozatában rögzített.

Az önkormányzati informatika stratégiai célok megvalósítására 2008 óta tervezik az ASP központ kialakítását, melynek során minden régióban egy alkalmazás-szolgáltató központ létesítését célozták meg.

Az ASP központ felállításáról Közigazgatási egyeztetésre került sor a KIFÜ, az NGM, a Magyar Államkincstár és az érintett közigazgatási szereplők, az önkormányzatok szervezeteivel, valamint az Informatikai Vállalkozók Szövetségével.

A fejlesztés célja a piaci e-közigazgatási megoldásokra és tapasztalatokra építve egy olyan ASP központ létrehozása, amely elsősorban a kis és közepes önkormányzatok számára lehetővé teszi – hatékony forrásfelhasználás mellett – a belső működés támogatását és egyes e-közigazgatási szolgáltatások nyújtását korszerű informatikai megoldások segítségével, valamint lehetőséget nyújt az állampolgárok és a vállalkozások igényeihez igazodó, egységes önkormányzati e-ügyintézési szolgáltatások igénybevétele.

A gazdálkodási, az ingatlan-vagyonkataszter, a helyi adó, az iratkezelő rendszer, az önkormányzati portál, az ipari és kereskedelmi rendszer működése hozzájárul igazgatás-

szervezés az egész projekten átívelő, összefüggő, komplex feladat és megoldási, értékelési, információs rendszer kialakításához.

## AZ EREDMÉNYSZEMLELETŰ SZÁMVITEL

Az új önkormányzati törvény létrejötte óta számtalan érvelés hangzott el az államháztartás rendszerében az eredményszemléletű számvitel alkalmazása mellett. Az érvek eredménytelenségét bizonyítja, hogy az eltelt idő óta a pénzforgalmi szemlélet alkalmazása melletti érvek hatékonyabbnak bizonyultak, s rendszerben csak 2014. január 1-jétől történik jelentős változás.

A változások teljes összhangja azonban még nem teremtődött meg, egyes intézkedések ellentétes hatást váltanak ki.

Az államháztartásban meglévő ellenőrzési rendszer többnyire az állami támogatások előirányzatát, módosítását és teljesítését ellenőrizte.

A könyvelés ellenőrzésére az ÁSZ-nak nem volt, és jelenleg sincs kapacitása, többnyire számszaki és dokumentációs ellenőrzés történt, miközben a célszerűség, hatékonyság, a tényleges számviteli ellenőrzés elmaradt.

Az eredményszemléletű számvitel végrehajtásához jelentős szakértelemre, a pénzforgalmi szemlélet-től eltérő látásmódra van szükség. Ellentétet hatást válthat ki, hogy a továbbiakban az államháztartási mérlegképes könyvelők képzése már nem fog ráépülni a vállalászási mérlegképes képzésre.

A statisztikák az elmúlt időszakban többször egymásnak ellentmondóan kerültek kommentálásra, ezért szükséges a statisztika alapjául szolgáló megbízható számvitel alkalmazása, a mutatórendszerek egységes alapadatokon történő bemutatása az államháztartás teljes rendszerében.

A jelenleg alkalmazott EDP és az ESA 95 ugyan lehetőséget biztosít a

pénzforgalmi szemlélet eredmény-szemléletre történő átforgatására, de a módosítások lehetőséget teremtenek egyes tételeknél az országoként eltérő végrehajtásra, "szükség" szerinti korrekcióra.

A struktúraátalakítás során számos olyan probléma került felszínre, amely bizonyítja, hogy a költségvetési intézményeknél alkalmazott rendszerek csak részben felelnek meg a hiteles és megbízható számvitel követelményének.

A 2012. évről szóló beszámoló készítése, összeállítása során is számos olyan problémával találkoztunk, amely megnehezíti annak előírt határidőre történő pontos elvégzését.

Az előírt adatszolgáltatások egy része felesleges, azok egy korszerű közös informatikai rendszer megalapozásával adatbázisból, adatszolgáltatásból más irányító szervek számára is hozzáférhetőek lennének.

Az értékelési eljárások nem kapnak megfelelő szerepet, az eljárások nem megbízhatóak, hatásuk a finanszírozásban nem jelenik meg, az adatok elemzésre, szakmai következtetések levonására csak részben alkalmasak.

Az egyes ellenőrzések lehetséges célja a visszafizetési kötelezettség megállapítására irányult a hatékonyság mérése helyett, a rendszer jelenlegi működése nem ösztönöz az észszerű erőforrás felhasználásra.

Az év végi kormányzati pénzáramok jelentősen befolyásolják, eltérítik a rendszer elemeiről addig alkotott véleményeket, az alapprobléma évről évre újratermelődik, nem mutatja be a veszély igazi mértékét.

Az eredményszemléletben történő könyvvizsgálat és beszámoló készítés alkalmazása fokozhatja a beszámoló valódiságába vetett hitet, az elszámolhatóság, áttekinthetőség, következtetés tekintetében pedig világosabb, értékelhetőbb adatok kerülhetnek bemutatásra.

A pénzforgalmi szemlélet a beszámoló jelentős részében a megítéshez megfelelő szinten nem tudja kezelni az átütemezett szállítói tartozásokat, az árfolyamproblémák, a tárgyi eszközök amortizációit, a vevőkövetelések értékvesztését, s legfőképpen a bevételek és kiadások vonatkozási időszakát.

A pénzforgalmi szemlélet controlling adatok nélkül nem ad kellő információt a felhasznált erőforrásokról, az egyes tevékenységek költségeiről.

## A KÖNYVVIZSGÁLAT SZEMLELETI KÉRDÉSEI AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS RENDSZERÉBEN

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 156. § (2) bekezdése a könyvvizsgálati kötelezettséget 2013-tól hatályon kívül helyezte, s így végérvényben a helyi önkormányzatok körében a könyvvizsgálati kötelezettség megszűnt.

A 2011. november 8-i Európai Unió 2011/85/EU irányelve megerősíti az államháztartás független könyvvizsgálatának szükségességét.

*„1. Cikk (2) A tagállamok kormányai és az államháztartási alszektorok olyan állami számviteli rendszereket működtetnek, amelyek magukban foglalják a könyvvizsgálatot, a belső ellenőrzést, a pénzügyi beszámolást és a könyvvizsgálatot.*

*3. Cikk (1) Az állami számvitel nemzeti rendszereit illetően a tagállamok olyan állami számviteli rendszert működtetnek, amely átfogó és következetes módon lefedi a kormányzati szektor valamennyi alszektorát, és tartalmazza azokat az információkat, amelyek az eredményszemléletű adatok ESA 95 módszertan szerinti összeállításához szükségesek. Ezekben az állami számviteli rendszerekben belső ellenőrzést és független könyvvizsgálatot kell végezni.”*

Az Európai unió irányelv tehát egységesebb és lényegesen több szervezetre ír(na) elő könyvvizsgá-

## TANULMÁNY

lati kötelezettséget, mint a hatályban lévő, illetve a volt jogszabályok, ezért tűnt volna célszerűnek az államháztartásról szóló törvény keretei között elhelyezni a független könyvvizsgálati kötelezettséget az államháztartás jelentős részére.

Az irányelvből nem csak az önkormányzatok kötelező könyvvizsgálata olvasható ki, de az ISA95 módszertannal együtt előremutat az oktatási intézmények, egészségügyi intézmények könyvvizsgálati ellenőrzésének további megvalósítására.

Az irányelv összhangban van az általános európai törekvéssel, amely szerint az államháztartás szervezeteinél az eredményszemléletű számvitelt kell megvalósítani.

Számtalan vélemény, kamarai javaslat, érvelés ellenére lényegében az irányelv szellemiségével, illetve az alkalmazott legjobb gyakorlattal (Best Practice) ellentétes döntés született az önkormányzatok kötelező könyvvizsgálatának megszűnése tekintetében.

Az EU-s irányelv a jelentési kötelezettség mellett ellenőrzési tevékenységet is megkövetel, ezért is figyelemre méltó, hogy az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendeletben sem található ellenőrzési, könyvvizsgálati feladat.

Számos kutató<sup>1</sup> már korábban rámutatott arra, hogy az államháztartás számvitelének megváltoztatása, az eredményszemlélet bevezetése nem egyszerűen számviteli kérdés, hanem az államháztartás gazdálkodási, költségvetési ellenőrzési rendszerének újrakodifikálása is szükséges.

Az államháztartás rendszerében korábban megvalósított könyvvizsgálati kötelezettség egyrészt – mint az ellenőrzés rendszere – kellő vizsgálatot erőként működött a kreatív könyvvezetéssel szemben, másrészt tanácsadó szerepénél fogva segítsé-

get nyújtott az egyes rendelkezések értelmezésében.

Az információ és a szakmai ismeretek hiányát az ellenőrzések részben pótolták.

A szaktudás hiánya azért lépett fel, mert az intézményrendszer spórolt a humánerőforráson, a meglévő humánerőforrás továbbképzésén, az informatikai fejlesztésén, a tanácsadók alkalmazásán, a szaklapok, szakkönyvek vásárlásán.

Az erőforráshiány miatt is szükség lett volna az ellenőrzések kiterjesztésére a kisebb önkormányzatok tekintetében, de azok forrás hiányában korábban is rendszerint kimaradtak az ellenőrizendő körből, míg a jelenlegi helyzetben tovább növekedhet a meglévő különbség.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény előírásai szerint a megyei, a megyei jogú városi, a fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzat képviselő testülete volt köteles könyvvizsgálót megbízni a közzétételre kerülő egyszerűsített tartalmú beszámolójának auditálásával.

Tovább szélesítette a könyvvizsgálati kötelezettséget, hogy azok a helyi önkormányzatok, amelyeknél az előző évben teljesített kiadásainak összege meghaladta a 300 millió Ft-ot (2003-ig a 100 millió Ft-ot) és hitelállománnyal rendelkeztek, vagy hitelt vettek fel beszámolójukat auditálni kellett.

Nem vitatott tény, hogy az önkormányzati, egészségügyi, oktatási intézmények beszámolóinak könyvvizsgálata eddig is hozzájárult az államháztartás intézményei működésének, gazdálkodásának szabályszerűségéhez, számviteli rendjük fejlesztéséhez, belső kontrolljaik erősítéséhez, beszámolóik megalapozottságához.

Nem vitatottan a könyvvizsgálók szakmai munkájukkal segítették a

strukturális átalakítás számviteli feladata során keletkező problémák megoldását.

A 2013-as időszakot átmeneti időszaknak kell tekinteni.

Az ÁSZ meghirdetett pályázatával felismerésre került, hogy forrásaik az ellenőrzéshez nem elegendők. Az éves beszámoló könyvvizsgálatát, a költségvetési rendeltetések véleményezését, egyéb könyvvizsgálói szolgáltatásokat a helyi önkormányzatok továbbra is igényelhetik.

Az együttműködés, a könyvvizsgálat tapasztalatainak további hasznosítását jelenti, hogy az egyes intézmények a könyvvizsgáló tevékenységére, bizonyosságot nyújtó szolgáltatásaira továbbra is számíthatnak.

Számos példa szerint egyes önkormányzatok akkor is könyvvizsgálót bíztak meg beszámolóik auditálásával, amikor arra törvény azokat nem kötelezte.

A jelenlegi helyzetben továbbra is elengedhetetlen, hogy a könyvvizsgálók pénzügyi-számviteli tanácsadóként segítsék az önkormányzatok gazdálkodásának szabályszerűségét, elszámolásaiknak, beszámolóiknak megalapozottságát, az eredményszemléletre való áttérés problémáinak leküzdését.

A jogalkotó feladata annak felismerése, hogy a megbízható, valós, elemezhető pénzügyi információk alapvetően fontosak az államháztartás hatékony irányításához, a gyors reagáláshoz.

A megbízható valós összkép kontrollja a független könyvvizsgálat minél szélesebb körben történő alkalmazása esetén biztosítható.

*Hegedűs Mihály*  
okleveles könyvvizsgáló

## JEGYZET

<sup>1</sup> Bathó, Lukács, Kassó, Polyák, Szakács, Vígvári, Veress